

Ruokapoliittinen ohjelma

Kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto 01.06.2022 § 60

Valmistelija

Kiinteistöpäällikkö Seppo Pihl, puh. 0400 451 424
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Ruokapoliittinen ohjelma on ohjeistus tehdä ruokavalintoja vastuullisesti kaupungin palveluissa asukkaiden ja kaupungin hyvinvoinnin edistämiseksi.

Ruokaohjelma antaa kokonaiskuvan ruuasta ja siis eväitä kunnan strategiaankin. Lisäksi ohjelmalla voidaan vaikuttaa kuntalaisten, yritysten, tuottajien, yhdistysten ym. toimintaan Paraisten ruokahyvinvointia ja erityisesti vielä ruuan laatua koskevassa tutkimuksessa esiin nousevia asioita lisäävästi.

Ruoka on osa kuntalaisten ja asiakkaiden hyvinvointia ja terveyttä. Kunnassa ruokaa voidaan tarkastella strategisten tavoitteiden avulla. Silloin nähdään ruuan ja elintarvikkeiden laajempi merkitys. Nykyistä toimintaa voidaan edelleen kehittää tai suunnata ruokapoliittisen ohjelman tarkentamisen avulla.

Hyvinvointialue tulee muuttamaan tilannetta merkittävästi, kun sosiaali- ja terveyspuoli siirtyy hyvinvointialueelle. Paraisten vastuu ja myös valitettavasti vaikutusmahdollisuus ruokahuollosta pienenevät merkittävästi. Aluevaltuutettujen merkitys vaikuttamisen mahdollisuutena on merkittävä ja luo mahdollisuuden edistää keskusteluja kaupungin omaleimaisuudesta tässä ohjelmassa tuotujen asioiden avulla.

Parainen on linjannut ruokapalveluiden ulkoistuksessa ja sopimuksessa asioita, joista nyt Kaarea ruokapalvelutuottajana vastaa esim. ruuan laatu, ravitsevuus, energiamäärät, ruokalistasuunnittelu, kasvien käytön lisäämisestä ja ruuan vastaavuus ruokailijoiden toiveisiin, joka vaikuttaa hävikkiin. Näin ollen näitä asioita määritellään ruokapalvelusopimuksessa ja tarkennuksia ja muutoksia niihin voidaan tehdä seuraavan sopimuksen/kilpailutuksen yhteydessä.

Uusi sopimus saattaa olla haasteellinen, kun tällä hetkellä näyttää olevan hintojen nousu sodan ja energiahintojen sekä viljatuotteiden saatavuuden vuoksi ongelmallista.

Seuraavan sopimuksen/kilpailutuksen yhteydessä on mahdollisuus lisätä vastuullisuutta, kotimaisuutta, vegetaarisuutta, eettisyyttä, eläinten hyvinvointia ja muita elämän laatuun vaikuttavia tekijöitä hankintakriteereihin, kun ne oikealla tavalla kirjataan. Ohjeet löytyvät valtioneuvoston julkaisusta Kansallinen julkisten hankintojen strategia 2020.

Valmiussuunnitelma huoltovarmuudesta koulu- ja päiväkotiruokailussa voidaan tehdä toimijan kanssa etukäteen.

Yhteenvetona todetaan toiminnan tarpeiden vaihtelevan eri toimijoille: opetusta, neuvontaa ja yritysneuvontaa.

Oheismateriaali

Ruokapoliittinen ohjelma

Esittelijä Tekninen päällikkö Jonas Nylund, puh. 050 428 3774
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus Jaosto keskustelee ja merkitsee tiedoksi ruokapoliittisen ohjelman.

Päätös Keskustelun kuluessa esittelijä ehdotti päätösehdotukseen seuraavaa lisäystä:
Jaosto keskustelee ja merkitsee tiedoksi ruokapoliittisen ohjelman ja pyytää siitä lausunnot sosiaali- ja terveyslautakunnalta sekä sivistyslautakunnalta.

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu Opetuspäällikkö UL, opetuspäällikkö KS, sosiaali- ja terveystoimittaja ML,
sivistyslautakunta, sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunta 22.09.2022 § 60
862/00.01.03/2022

Valmistelija Sosiaali- ja terveystoimittaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Teknisten tukipalvelujen jaosto on laatinut Paraisten kaupungille ruokapoliittisen ohjelman. Jaosto on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa ohjelmasta. Ohjelmassa todetaan, että sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyy Paraisten kaupungilta Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 ja että hyvinvointialue asettaa myöhemmin omat tavoitteensa ruokapoliittiselle ohjelmalle. Siitä huolimatta Paraisten kaupungin ruokapoliittinen ohjelma vaikuttaa jatkossakin suureen osaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikoissa asiakkaina, potilaina tai asukkaina olevista paraislaisista. Tämä koskee varsinkin vanhustenhuollon asumisyksiköjä ja terveydenhuollon osastoja. Siksi ruokapoliittisen ohjelman tulee sisältää tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnalle. Näitä voidaan päivittää myöhemmin, kun hyvinvointialue tekee omat linjauksensa.

Ruokapoliittisessa ohjelmassa painotetaan hyvinvointia edistävän terveellisen ruoan tärkeyttä. Lisäksi painotetaan lähiruokaa ja ravintoketjun kestävyttä, mikä on myönteistä. Ruokapoliittinen ohjelmaa huomioi hyvin lapsille, varhaiskasvatukselle ja koululaisille tärkeät seikat, mutta siitä puuttuvat erityisen tärkeät toimenpiteet Paraisten ikääntyneelle väestölle, joka on suuri käyttäjäryhmä. Paraisten kaupungin vanhuspoliittisessa ohjelmassa ikääntyneiden ruoka otetaan huomioon, ja näiden kahden ohjelman pitäisi olla linjassa toistensa kanssa.

Ruoka on erityisen tärkeää niille, jotka ovat riippuvaisia päivittäin tarjottavasta ruoasta ja joilla ei ole mahdollisuutta vaihdella tai valita ruokia itse, esimerkiksi asumisyksikössä tai osastolla asuvat tai niissä pidempiä aikoja viettävät. Ravinnolla ja tarjottavalla ruoalla on paljon muitakin tehtäviä kuin ravinnonsaanti ja nälän tyydyttäminen. Vuodenajan ja juhlapyhien mukainen vaihtelu muistuttaa muistisairaita vuodenaikasta ja herättää muistoja. Moni toivoo perinteisiä ruokia, ja lisäksi ruokailutilanne on parhaassa tapauksessa myönteinen sosiaalinen tapahtuma. Ruoka on aktivoinnin ja virikkeiden tarjoamisen ohella yksi vanhustenhuollon tärkeimmistä sisällöistä. Ikääntyneillä tulee olla mahdollisuus esittää toiveita ruoasta ja tästä tulee pitää seurantaa.

Ravinteikkaalla ruoalla on suuri merkitys terveydelle ja hyvinvoinnille sekä fyysiselle voinnille. Tutkimukset osoittavat, että oikea ruokavalio edesauttaa ja nopeuttaa toipumista eri sairauksista.

Oheismateriaali

Ruokapoliittinen ohjelma

Esittelijä

Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveystoiminnan lautakunta ehdottaa teknisten tukipalvelujen jaostolle seuraavia lisäyksiä ruokapoliittiseen ohjelmaan Ruoka ja kansanterveys -otsikon alle:

- vanhustenhuollon asumisyksiköissä ja terveydenhuollon osastoilla tarjotaan ravinteikasta, riittävää ja maittavaa ruokaa
- ruoat vaihtelevat vuodenajan mukaan ja juhlapyhät huomioidaan vanhustenhuollon asumisyksiköissä ja terveydenhuollon osastoilla
- vanhustenhuollon asumisyksiköissä ruokatoiveet huomioidaan ja niitä seurataan säännöllisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Teknisten tukipalvelujen jaosto